Oświadczenie złożone przez senatorów Wadima Tyszkiewicza i Krzysztofa Kwiatkowskiego na 29. posiedzeniu Senatu w dniu 10 września 2021 r.

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego

Szanowny Panie Premierze!

Zapisy projektu ustawy o usprawnieniu procesu inwestycyjnego CPK uderzają w samorząd i tysiące mieszkańców zagrożonych planami inwestycyjnymi dotyczącymi CPK. Obywatele protestują, składają petycje i wnioski, krytykują i podważają plany CPK, wyrażając swój sprzeciw m.in. w ramach konsultacji prowadzonych przez spółkę CPK i Ministerstwo Infrastruktury.

Nowa specustawa budzi głęboki niepokój, tym bardziej że do konsultacji nie zaproszono bezpośrednio zainteresowanych gmin i powiatów objętych inwestycjami CPK. Nie zaproszono również rzecznika praw obywatelskich, podczas gdy w głosach społecznego sprzeciwu wyraźnie słychać obawy o utratę mienia i praw obywatelskich gwarantowanych konstytucją.

Protestujący mieszkańcy nie czują się równi wobec prawa, ponieważ zapisy projektowanej ustawy pogłębiają ich bezradność wobec państwowego inwestora i jego celów. Obawiają się o swoją własność, gdyż proponowane zmiany pozbawią ich prawa do powołania niezależnego rzeczoznawcy majątkowego i umożliwią inwestorowi prowadzenie czynności na nieruchomościach przed zapłaceniem właścicielowi satysfakcjonującego odszkodowania.

Wywłaszczenie obywateli osiedlonych zgodnie z MPZP i prawem budowlanym spowoduje utratę zaufania do państwa i wywoła poczucie bezprawia. Informacje o planach inwestycyjnych CPK drastycznie zmieniają plany zagospodarowania przestrzennego, już teraz powodując utratę wartości nieruchomości. Obywatele oczekują, że prawo nie będzie działało wstecz.

W powszechnym odbiorze wyniki konsultacji nie są brane pod uwagę, a zmiany w ustawie zapewnią inwestorowi możliwość zrealizowania swojej woli bez uwzględnienia opinii społeczeństwa i ekspertów, a nawet bez pozytywnej decyzji środowiskowej, gdyż podporządkowują one cały proces decyzjom administracyjnym.

Głębokie i istotne zmiany, które w obowiązujących ustawach chcą wprowadzić autorzy nowelizacji, tworzą chaos prawny, godzą w system samorządowy, który jest podstawą społeczeństwa demokratycznego, oraz zagrażają prawom nabytym obywateli i środowisku naturalnemu.

Projekt w wielu zapisach wydaje się zmierzać w innym kierunku niż prawodawstwo UE związane z polityką środowiskową czy ustaleniami Konwencji z Aarhus, Konwencji o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, Europejskiej konwencji krajobrazowej z Florencji, a także Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu.

Procedura inwestycji centralnych wymaga zmian, ale celem tych zmian nie może być usunięcie demokratycznych barier w imię wygody inwestora. Inwestycje prowadzone w imieniu obywateli nie mogą łamać ich praw nabytych, nie mogą wykluczać samorządu i organizacji społecznych. Sposób komunikacji i zapisy proponowanej nowelizacji wskazują również na szerszy, fundamentalny problem dotyczący zarządzania tzw. specustawami w oderwaniu od utrwalonego prawodawstwa.

Z konsultacji z samorządem i mieszkańcami jednoznacznie wynika wniosek, że są oni zdecydowanie przeciwni temu projektowi w proponowanym kształcie. Warto więc wsłuchać się w głos społeczeństwa przy podejmowaniu ostatecznych decyzji, kluczowych dla życia mieszkańców tego regionu.

Wadim Tyszkiewicz
Krzysztof Kwiatkowski